

TAKVÂ EHLİ OLMANIN ÖNEMİ*

Eüzü bi'llâhi mine'ş-şeytâni'r-racîm.

Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.

El-hamdü li'llâhi rabbi'l-âlemîn... Ve'l-âkıbetü li'l-müttakîn... Ve's-salâtü ve's-selâmü alâ seyyidinâ muhammedin ve âlihî ve sahbihî ecmaîn...

İ'lemû eyyühe'l-ihvân... İnne efdale'l-kitâbi kitâbu'llâh... Ve enne efdale'l-hedyi hedyü muhammedin salla'llâhu aleyhi ve sellem... Ve şerre'l-umûri muhdesâtühâ... Ve külle muhdesin bid'ah... Ve külle bid'atin dalâleh... Ve külle dalâletin fi'n-nâr... Ve bi's-senedi'l-muttasılı ile'n-nebiyyi salla'llâhu aleyhi ve selleme ennehû kâl:

آلُ مُحَمَّدٍ كُلُّ تَقِيٍّ

(طس . عق . ك . في تاريخه ، ق . وضعفه عن انس)

RE. 4/9 (Âlü muhammedin küllü takıyyin)
Sadaka rasûlü'llâh, fî mâ kâl, ev kemâ kâl.

Beraber bir salevât-ı şerife okuyalım:

“—Allâhümme sallî alâââ... Seyyidinâââ... Muhammedinin- nebiyyi'l-ümmiyyi ve alâ... Âlihîîî, ve sahbihîîî, ve sellim...” (3 defa)

Cenab-ı Feyyâz-ı Mutlak Hazretleri, iki cihanın serveri, sevgili Peygamberimizin şefaatine cümlemizi nâil eylesin...

* Bu konuşma; Merhum Dr. Metin Erkaya tarafından, titizlikle çalışılarak metne dönüştürülmüştür. Mekanı Cennet olsun.

a. Peygamberimiz'in Ehl-i Beyti

Geçen derste de bundan biraz bahsetmiştik. SAS'ın âli, efrad-ı ailesi, yakınları kimdir?.. Bunlar kitapların bildirdiğine göre: Hazret-i Ali, Hazret-i Hasan, Hazret-i Hüseyin, Hazret-i Ukayl, Hazret-i Ca'fer... Bunlara ehl-i abâ diyorlar, aile efradı.

Onlardan neş'et eden, kıyamete kadar dünyaya gelecek nesil, hep âl-i Rasûl, bir ailenin evlatları... Hazret-i Ali'nin, Hazret-i Hasan'ın, Hazret-i Hüseyin'in, Hazret-i Ca'fer'in evlatları en olsa on bin olur, yüz bin olur...

Fakat burada Peygamber SAS Efendimiz:¹

آلُ مُحَمَّدٍ كُلُّ تَقِيٍّ

(طس . عق . ك . في تاريخه ، ق . وضعفه عن انس)

RE. 4/9 (*Âlü muhammedin küllü takıyyin*) diyor. “Her Allah'tan korkan, benim ailemdendir, ehl-i beytimdir.” buyuruyor.

Onun için Selman RA Fârisli olduğu halde, Acemistanlı olduğu halde, SAS Efendimiz onun hakkında:²

سَلْمَانُ مِنَّا أَهْلَ الْبَيْتِ

(ك . طب . عن كثير بن عبد الله المزني عن أبيه عن جده)

(*Selmânü minnâ ehle'l-beyti*) “Selman bizdendir, ehl-i beytimizdendir.” buyurmuş.

“—Canım Acemistanlı ya?..”

Ama iman etmiş, müttakîlerin arasına girmiş,
“Bizden” sıfatına mazhar olmuş.

Binâen aleyh, Cenâb-ı Peygamber burada: (*Âlü muhammed, küllü takıyyin*) “Her müttakî, her Allah’tan korkan benim âlimdir.” buyuruyor.

Fakat, bu takvâ denilen şey çok müşkil bir şeydir. Takvâ, Allah’tan korku yolu. Korku insanda, ancak sevgiden sonra olur. Seversin, sevdiğinden ayrılmamak için, içinde bir korku olur. Bu benden ayrılırsa diyerekten... Sevgi korkuyu icab ettirir, korku da sevgiyi icab ettirir. Sevdiğinden korkacak, korktuğunu da seveceksin.

¹ Taberânî, *Mu’cemü’l-Evsat*, c.III, s.338, no:3332; Taberânî, *Mu’cemü’s- Sağîr*, c.I, s.199, no:318; Beyhakî, *Sünenü’l-Kübrâ*, c.II, s.152, no:2693; Deylemî, *Müsnedü’l-Firdevs*, c.I, s.418, no:1692; Temmâmü’r-Râzî, *el-Fevâid*, c.II, s.217, no:1567; İbn-i Hâcer, *Lisânü’l-Mîzan*, c.VI, s.146, no:512; *Mecmaü’z-Zevâid*, c.X, s.475, no:17946; Enes ibn-i Mâlik RA’dan.

Kenzü’l-Ummâl, c.III, s.89, no:5624; *Keşfü’l-Hafâ*, c.I, s.16, no:17; *Câmiu’l- Ehâdîs*, c.I, s.35, no:33.

² Hâkim, *Müstedrek*, c.III, s.691, no:6539, 6541; Taberânî, *Mu’cemü’l-Kebîr*, c.VI, s.212, no:6040; İsfahânî, *Ahbâr-ı İsfahan*, c.I, s.13 6, no: 125; İbn-i Asâkir,

Târih-i Dimaşk, c.XXI, s.408; Mizzî, *Tehzîbü’l-Kemâl*, c.XI, s.251; İbn-i Sa’d, *Tabâkât*, c.IV, s.83; İbn-i Hibbân, *Tabâkâtü’l-Muhaddisîn*, c.I, s.203; Küseyr ibn- i Abdullah el-Müzenî Rh.A babasından, o da dedesinden.

Bezzâr, *Müsned*, c.II, s.293, no:6534; Deylemî, *Müsnedü’l-Firdevs*, c.II, s.337, no:3522; Hz. Ali RA’dan.

Mecmaü’z-Zevâid, c.VI, s.189, no:10137 ve c.IX, s.154, no:14688, 14689; *Kenzü’l-Ummâl*, c.XI, s.690, no:33440; *Keşfü’l-Hafâ*, c.II, s.490, no:1505; *Câmiu’l- Ehâdîs*, c.XIII, s.284, no:13125.

Allah-u Teâlâ'yı sevmek... Nasıl sevmeyelim ya? Anamızı severiz, babamızı severiz, çoluk çocuğumuzu severiz. Niçin? Hayatımıza sebep olmuşlar, bakmışlar, bizi büyütmüşler. Ondan dolayı onlara medyûn-u şükran olarak severiz. Ama şöyle hakîkten düşünürsek, bizi yaratan Allah'tır. Ana baba bir vasıta, asıl yaratan Allah... Şu kemâli veren o! Ana baba bunu yapabilir mi?..

Bak şu endam dediğimiz vücut; bunu kim yapabilir? Hangi musavvir tasvir edebilir?.. Ne kadar ressam varsa getirin, heykeltraşlar varsa getirin; yapsın böyle bir insan bakalım!.. E kalıbını yaparlar, işte camekânlarda görüyoruz. Kalıbını yapmışlar, hakîkten de benzetiyorlar. Ama canı yok! Cansız kalıp neye yarar? Kuş olmadıktan sonra kafese ne lüzum var?..

Binâen aleyh, canı ile beraber şu varlığı bize veren Allah-u Teâlâ'yı sevmemek elden gelmez. Azıcık düşünürsek kâfî... Çok düşünmeğe de lüzum yok! Şu aklımız olmazsa ne yaparız? İşte tımarhanedeki delilerin hali neyse, biz de öyle oluruz. Var mı bir akıl verebilecek başka bir kudretin sahibi?..

Çok hünerbazlar var, işte aya da gidiyorlar, gökte de buluşuyorlar birbirleriyle... Bu kadar hünerleri varken, bir akıl yaratsınlar, bir akıl versinler, bir akılsızı kurtarsınlar bakalım!

Şu göz ne nimettir yâni... Şu düşünce dediğimiz, içimizden gelen düşünceler, tefekkürler... E bunları nereden aldık?.. Karnımız doydu

mu, “Yeter artık!” diyor. Acıktığımız vakitte, “Acıktım!” diyor. Hangi kudret bunları böyle tanzim etmiş?..

Allah kusurlarımızı affetsin... Bu kadar nimeti veren Zât-ı Ecell ü A'lâ'yı görüp sevmek ve onun sözünden dışarıya çıkmamakla vazifeliyiz. Sevecek, sözünden dışarıya çıkmayacak.

Onun sözü iki tane: Yap, yapma!.. Yap; emirdir. Yapma; nehiydir. Bir emri var, bir nehyi var yâni. Birisi sevap, birisi günah... Şimdi takvâ sahibi olabilmek için, günahlardan kaçmak en mühim bir şeydir.

Şimdi bu vücudu Allah bize vermiş. Zehiri yesek, gider bu vücut elden. Günahlar da ruhu elden giderir, burada kalır bir kalıp. Ruhtaki kemâl gider elden... Ne sebebiyle?.. O günahlar sebebiyle.

Binâen aleyh, Kur'an okumak lâzım, hadis okumak, dinlemek lâzım; namaz lâzım, oruç lâzım... Hepsi lâzım ama, günahlardan kaçmak da o kadar lâzım!

Meselâ, namaz kılmak farz. Terk etmek, günah-ı kebâir. Namaz terk olur mu? Allah'ın emri, nasıl namaz terkedilsin?.. “Kıl!” demiş, pekâlâ kılacağız işte...

“—Ama zor gelecek, iş var, güç var, şu var, bu var...”

Ne kadar güç gelirse gelsin, emir Allah'ın; onun emrine inkiyad etmek mecburiyetindeyiz. Keyfimize değil... Çünkü görüyoruz ki bugün, herkes buradan birer ikişer sırayla gidiyor.

İhtiyar demiyor, genç demiyor, bilgin demiyor, zengin demiyor, fakir demiyor; sırayla gidiyor işte... Kimin vakti geldiyse gidiyor. Bir gün elbette bizi de götürecekler.

Binâen aleyh, burada durmak bizim elimizde değil. Kimin elinde?.. Mülkün sahibinin elinde... Öyleyse, mülkün sahibine teslim olmaktan başka çaremiz yok!..

Teslimiyet, takvâyı icab ettirir. Yâni yasaklardan kaçınmak ve korunmak... Onun için büyüklerimiz yazmış bir yasak kitabı, günah kitabı; fakat okuyan yok! Bu yasak kitaplarında yedi yüz tane kadar günah yazmışlar, ama okuyan yok!.. Kur'an'ı da okuyan yok zâten... Ne olacak halimiz?

“—Canım müslümanız ya?”

Kâfî gelir mi, zehiri yutarsan müslümanlık olur mu?.. Zehiri yutuyorsun alt tarafında. Nasıl zehir adamı öldürüyorsa, günahlar bizi öyle öldürür.

Cesedin ölümü evlâdır gönlün ölümünden... Gönül öldü müydü, cesedin hayvandan farkı yok! Hayvan daha iyi... Her gün hiç olmazsa sütünü sağarsın, yağını alırsın, istifade edersin. Fakat insan, büsbütün zarar olur, etrafına tehlike olur, felâket olur. İşte bugün gözümüzün önündeki tehlikeler hep bundan ileri geliyor.

Onun için, bu günah kitaplarını bulup okumak lâzım! Sana bak bir tanesini söyleyeyim. Bu gayet basit bir şey, bunu da günahın içine sokmuşlar:

“—Bakır kaptan yemek yemek günahdır.” demiş.

Niçin?.. Bakır zehirler. Ancak kalayladıktan sonra yesin. Gönüller bakır gibidir. Onun kalayı Allah’ın zikridir.

Onun için Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:³

جَلَاءُ الْقُلُوبِ ذِكْرُ اللَّهِ

(هـب . عن أبي الدرداء)

(*Cilâü’l-kulûbi zikru’llâh.*) “Kalblerin cilâsı zikrullahtır.” Kalbin kalayı zikrullahtır. O zikrullahtan gâfil olursa, o kalb bakırdan farkı olmaz.

أَلَا بِذِكْرِ اللَّهِ تَطْمَئِنُّ الْقُلُوبُ

(الرعد: ٢٨)

(*Elâ bi-zikri’llâhi tatmeinnü’l-kulûb.*) [Bilesiniz ki, kalpler ancak Allah’ı anmakla huzur bulur.] (Ra’d, 13/28) Kalplerin mutmain olabilmesi, kemâle ulaşabilmesi zikrullaha bağlıdır.

Zikrullahtan biz tegâfül edersek, ezan okunur camiye gelmezsek, Kur’anımızı okuyamazsak; emirlerini tutamazsak, kalbimiz nasıl mütmain olacak?..

³ Beyhakî, *Şuabü’l-İman*, c.1, s.396, no:523; Ebü’d-Derdâ RA’dan.

Bugün pazar... Müslümanlık davasında bulunan nice insanlar bugün günah alemlerinde... Bir hafta çalışmış, para kazanmış; bugün o paraları yeyip bitirecek. Hem günaha gir, hem kazandığın paralar elden gitsin; bu da akıl işi mi ya?.. Sonra da kıyamet kopuyor.

Allah cümlemizi affetsin...

Onun için takvâ, günahlardan kaçınmak... Onun daha bir açık tabiri, şu elektriği veren hatlar iki tane... Birine müsbet diyorlar, birine menfi diyorlar, hepinizin bildiği bir şey... Müsbeti tak bakalım, yanar mı lamba? Elektrik var içerisinde, yansın bakalım lamba?..

Yanmaz, menfiyi takmadıkça... Günahtan kaçınmadıkça, ibadet kâr etmiyor insana. İbadet müsbet, yapıyoruz; ama günahı da öte taraftan işliyoruz yine... Öyleyse olmadı. Müsbet ve menfi birleşecek ki, lamba yansın.

Gönül Allah'a ibadet edecek, hem de Allah'ın yasaklarından uzak kaçacak ki, ikisi birleşsin.

Allah cümlemizi affetsin... Bugün istiyordum ki, Akif'in yazdığı *Safahat*'ın içerisinde takvâyâ dair, Allah'tan korkmaya dair bir bahis var, onu okuyayım. İnşallah gelecek haftaya onu yazdırayım da, alayım, okuyayım!

Bak Akif, Allah'tan korkmayan için ne demiş? Belki o kitap hepinizde vardır, bende yok ama... Dinledim, çok hoşuma gitti. Başka kitap okumağa, eser yazmağa lüzum yok, Akif'in o kadarcık beyti kâfî insana!..

“—Allah’tan korkmayan hayvandan aşığıdır.” diyor alt tarafında. Ama o güzel şiirlerle denkleştirerek söylemiş, onun için bize tesir ediyor. Şiirin tesiri de var.

Allah hepimizi affetsin... Hem kendisini seven, hem de kendisinden korkan kullarının arasına kabul etsin... Sonra zikrullahtan da ayırmasın bizleri...

b. Peygamber SAS’in Dört Emri

Buhârî, Müslim, Ebû Dâvud, Tirmizî, Neseî, İbn-i Hibban ve Tayâlisî Abdullah ibn-i Abbas RA’dan rivayet etmişler.

Cenâb-ı Peygamber SAS buyurmuşlar ki:⁴

أَمْرُكُمْ بِأَرْبَعٍ وَأَنْهَاكُمْ عَنْ أَرْبَعٍ أَمْرُكُمْ
بِالْإِيمَانِ بِاللَّهِ وَحَدَهُ أَتَدْرُونَ مَا الْإِيمَانُ
بِاللَّهِ شَهَادَةٌ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ
اللَّهِ وَإِقَامَ الصَّلَاةِ وَإِيتَاءِ الزَّكَاةِ وَصِيَامِ
رَمَضَانَ وَأَنْ تُؤَدُّوا لِلَّهِ خُمْسَ مَا غَنِمْتُمْ
وَأَنْهَاكُمْ عَنِ الدُّبَاءِ وَالنَّقِيرِ وَالْحَنْتَمِ وَالْمُزَفَّتِ
إِحْفَظُوهُنَّ وَأَخْبِرُوا بِهِنَّ مَنْ وَرَاءَكُمْ

(ط. خ. م. د. د. ت. ن. ح. ب. عن ابن عباس)

RE. 4/10 (*Âmürüküm bi-erbain, ve enhâküm an erbain: Âmürüküm bi'l-îmâni bi'llâhi vahdeh. E tedrûne me'l-îmânü bi'llâhi şehâdetü en lâ ilâhe illallah ve enne muhammeden resûlullâh ve ikâme's-salâti ve îtâ'i'z-zekâti ve sıyâmü ramadâne ve en tüeddû li'llâhi humse mâ ganimtüm; ve enhâküm ani'd-dübbâ, ve'n-nekîri, ve'l-hantemi, ve'l-muzeffeti; ihfezûhünne ve ahbirûhünne men verâeküm.*)

(*Âmürüküm bi-erbain*) “Ben size dört şeyle emrediyorum. (*Ve enhâküm an erbain*) Dört şeyden de sizi men ediyorum. Dört emrim var, dört de yasağım var:

1. (*Âmürüküm bi'l-îmâni bi'llâhi vahdeh.*) Size emrediyorum ki, bir olan Allah’a iman edin!” Dört emirden birisi.

Sonra buyuruyorlar: (*E tedrûne me'l-îmânü bi'llâh?*) “Biliyor musunuz Allah’a iman nasıl olur?.. (*Şehâdeti en lâ ilâhe illa'llah, ve enne muhammeden rasûlü'llah*) İman kelime-i şehâdetle olur. ‘*Eşhedü en lâ ilâhe illa'llah, ve eşhedü enne muhammeden abdühü ve*

⁴ Buhârî, *Sahîh*, c.XIII, s.272, no:4020; Müslim, *Sahîh*, c.I, s.106, no:23; Ebû Dâvud, *Sünen*, c.X, s.119, no:3207; Neseî, *Sünen*, c.XV, s. 235, no:4945; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.XVI, s.284, no:7295; İbn-i Huzeyme, *Sahîh*, c.I, s.158, no:307; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XII, s.222, no:12949; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.VI, s.294, no:12500; Bezzâr, *Müsned*, c.II, s.214, no:5313; Ebû Avâne, *Müsned*, c.V, s.126, no:8088; Tayâlisî, *Müsned*, c.I, s.359, no:2747; Abdullah ibn-i Abbas RA’dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.I, s.24, no:6; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.I, s.41, no:39.

rasûlüh.’ [Şehadet ederim ki, Allah’tan başka ilâh yoktur; ve şehadet ederim ki, Muhammed Allah’ın hem kulu, hem rasûlüdür.]”

Bir gâvur bize gelse de, “Ben iman etmek istiyorum, bana imanı telkin et!” dese; biz de ona, “Git müftüye!..” desek, maazallah çok büyük günah... Hemen, “*Eşhedü en lâ ilâhe illallah, ve eşhedü enne muhammeden abdühû ve rasûlüh.*” demesini söyleyeceğiz. Herkes bu telkini bilecek, bunu telkin edecek.

“—Müftüye git!” demek büyük hata...

Belki adam oraya gidinceye kadar ölecek. Ölürsa, imansız gidecek. Ona o dakîkada telkin etmek lâzım! Hattâ namazı bozmak câiz.

Namazdayken bir gâvur geldi, “Ben müslüman olacağım, bana müslümanlığı telkin et!” dedi. Sen namazı bitireyim deyinceye kadar, belki adam ölür. Hemen selâm vereceksin, kelime-i şehadeti telkin edeceksin.

2. (Ve *ikâmü’s-salâh*) “Namazı kıl!” İman kaç şeye bağlı... Kelime-i şehadet getirdik, tamam oldu mu?.. O kelime-i şehâdet, kapıdan girmek. Girdik kapıdan... İkincisi, namazı kılmak. Namazı kılmadan olmuyor.

Namaz hakkında tabii, mâlûmat geniş. Kur’an ayetlerini okuduğumuz vakitte, her sayfayı çevirdikçe, namazdan bahsediliyor, “Namazı kılınız!” diyerekten. Biz de elhamdü lillâh çocukluğumuzdan beri kılmaktayız. Kılmaktayız da, bunu kılmakla bir şey de olmadık yâni... Ama emirdir. Bir şey olmak

için kılınmaz namaz... Bir fayda temin etmek için kılınmaz namaz... Bir feyze erişeyim, bir velî olayım diye kılınmaz namaz...

Allah'ın emridir diye kılacağız.

O verirse, velî olursun; vermezse, ne yapalım?.. Ama emrini tutmak borcumuz. Onun için namazı kılacağız.

3. (Ve îtâi'z-zekâh) “Zekâtı ver!” Diyorlar ki: “Müslümanlık iki şeyden ibarettir: Birisi, Allah Celle ve A'lâ'nın emirlerine itaat... İkincisi de, kullarına şefkat... Namaz kılmak, Allah'a itaat; zekât vermek, kullarına şefkat...

Demek ki, bir taraftan Allah'a ibadet etmekle beraber, Allah'ın kullarından da muhtaç olanlara şefkat edeceğiz. Ona o kadar kuvvet vermiş Allah, seni de aciz yaratsaydı ne yapardın?.. Sen diyorsun ki:

“—Benim bu kadar bilgim var, sermayem de var; gece gündüz de çalışıyorum. Elbette bunu kazanacağım, bu benim hakkım. O da çalışsın!”

Ya seni de onun gibi yaratsaydı da aklın ermeseydi, okuyamasaydın, bilemeseydin, bu servete sahib olamasaydın, ne yapardın?.. Ne gelirdi elinden?.. Bugün o fukaranın elinden ne geliyor?.. Sen de onun bir aynı olurdun.

Binâen aleyh, sana bunu veren kuvvet ü kudretin sahibi diyor ki:

“—Kırkta birini de fukaraya ver!”

Bu kırkta birini vermek, emrin iktizâsı. Müslümanlığın iktizası, şefkatin iktizası, verebildiğin kadar daha fazlasını vermek.

Onun için, *Kitabü’z-zekât*’ta Zihni Efendi’nin bir şiiri var, uzunca. Bunları ezberlemek kolay bir şey değil yâni. Ezberimizde olmadığı için de söyleyemiyoruz. Yalnız hulâsa itibarıyla demek istediği:

“—Allah seni de öyle yaratsaydı ne yapardın?”⁵

Meselâ deli yaratsaydı ne yapardın? Gözsüz yaratsa ne yapardın? Sağır yaratsa, ne yapardın? Kalp hastaları oluyor insanlar, kalbin hasta olsaydı...

Akşam bir misafir namaz kılıyor, oturduğu yerde, azıcık eğiliyor şöyle...

“—Niçin öyle kılıyorsun?” dedim.

“—Doktor bana secde etme dedi, kalbim sıkışıyor.” diyor.

Namazcağızını kıldı, Allah kabul etsin... Ama o sıhhat olmayınca, oluyor mu hiç?

4. (*Ve sıyâmü ramedàn*) “Birisi de Ramazan ayının orucunu tutmaktır.”

⁵ *Urfalı Nâbî’nin (1642-1712) Zekât şiirinden:*

*Fukarâya nazar-ı merhamet et!
Unf ile etme suhan mekremet et!
Servet ü ni’metine âletdir
Sana Hak’dan o da bir ni’metdir
Ana şükr et ki, anun yerine sen
Olmuş olsan, ne gelirdi elden?*

Şimdi Efendimiz SAS'ın hayatını okuduk. Pazartesiyi perşembeyi bırakmamış. Ayın on üç on dört, on beşini bırakmamış; hem seferde, hem hazarda... Harp halinde gidiyor bir yere, başka yolculuklarında da, artık seferiyim diye bırakmıyor orucu.

(*Ve en tüeddû li'llâhi humse mâ ganimtüm*)
“Muharebelerde aldığınız ganimetten beşte birini Allah için vereceksiniz.” Rasûlullah'a teslim edilecek. O da fakir fukaranın, yetimlerin ihtiyacına harcanan bir para... O zaman vergi usûlü yok. Devletin başka parası yok. Onu ancak ganimetlerden alınan paraların beşte birisiyle, memleketin, fakir fukaranın ihtiyaçlarına harcanacak.

Dört bitti. Birincisi şهادet kelimesi, ikincisi namaz, üçüncüsü zekât, dördüncüsü de oruç...

c. İçkinin Yasak Oluşu

Sizi dört şeyden de men ederim:

1. (*Ve enhâküm ani'd-dübbâ*) Su kabakları diyoruz, kabaklar var ya, vaktiyle onların içine içki korlarmış, onlarla içilirmiş. “Bu içki kabı olan kabağı kullanmayın!” diyor. İçkiyi kullanmamak için, kabın kullanılmamasını tavsiye etmiş.

2. (*Ve'n-nakîr*) O da ağaçlardan oyulmuş, içine içki konulan, üstü süslenmiş bir kap.

3. (*Ve'l-hantem*) O da yine yeşil bir ağaçtan yapılmış, içine içki konup içilen kaplardan birisi.

4. (Ve'l-müzeffet) Bu da yine içi ziftlenmiş, içki konulan bir kap.

Bu dört kabı da yasak etmiş.

(Ihfazühünne) Dört emrim var, dört de yasağım var; “Bunları muhafaza ediniz, belleyiniz! (Ve ahbirû bihinne men verâiküm) Belleyiniz de, sizden sonra gelecek nesle de bunu duyurun! Bu bellediğınızı sizden sonra gelecek evlatlarınıza yahut duymayanlara duyurunuz, bildiriniz.”

Bu çok mühim bir şeydir. Bilmek kâfî değil insana; bilecek, öğrenecek, öğrendiğini de başkalarına duyuracak. Şimdi Efendimiz SAS'in emri dört: Kelime-i şehâdet, namaz, zekât, oruç... Bir de ganîmet.

Dört tane içki kabı söyledi, bunların dördü de yasak... İçki kullanmayacaksınız. İçkinin aleyhinde söz söylemeğe bugün lüzum da yok! Bugün herkes az çok bir şey okuyor; ve okumak suretiyle de, içkinin ne kadar fenâ olduğunu bilmeyen de yok. Çok fenâ bir şey...

Bilmek kâfî gelmiyor. İçkiyi içen, içkinin zararını bilmiyor değil. Her gün de onu görüyor vücudunda... Rahatsız oluyor, parası gidiyor, birçok vukuatlar meydana geliyor, evde huzursuzluk hasıl oluyor... Biliyor, fakat akşama yine içiyor.

Buna adet-i sâniye diyorlar, ikinci bir adet... Alışkanlık dolayısıyla, adet-i saniye oluyor. Nasıl çaya alışıyoruz, içmeden duramıyoruz. İçmesek olmaz mı?.. Pekâlâ olur, eski adamlar çay mı içiyorlardı?..

Kahveye alışıyoruz, içmeden olmuyor. Neden?.. Alışkanlık, adet-i sâniye...

İçki de böyle... “Bugün ben bir kadeh, iki kadeh içeyim de, zarar etmez ama ufacık bir keyf verir.” Bugün bir iki kadeh zarar etmez. Yarın vücut buna alışır, hiç tesir etmez. O zaman olur dört kadeh... Bir zaman sonra, dört kadeh sekize çıkar. Alışır vücut... Alıştıkça tesirini gösteremiyor. Bu sefer arttırmak mecburiyetinde kalıyor. Ondan sonra oluyor ayyaş... Allah muhafaza... Ondan sonra yaptığını bilmez bir hale geliyor, delinin bir eşi oluyor.

Binâen aleyh, Cenâb-ı Peygamber’in dört emrini tut, dört yasağından da korun! Başta içki... Ötekileri saymadı daha... Çok yasağı var ya, onları saymadı da doğrudan doğruya içkinin aleyhinde bulundu.

Faraza, şu kadar insanız burada... Hepimizi koydular içeriye, kapıyı da kapadılar. Kapının kanatlarını açtığımız vakitte, biz nasıl dışarıya fırlarız. Günahları da bir yere toplamışlar, kapısı da içki... İçkiyi içti miydi, bütün günahlar dışarıya fırlar. Hepsisi... Cibiliyet-i insâniyede ne kadar fenâlıklar varsa, hepsini meydana kor insan... Adam da öldürür, zina da yapar, kumarı da oynar, hırsızlığı da yapar, her şeyi yapar artık... Bir kere o zihin bozulmasın, kafa bozulmasın...

İçkiyi içtin mi, sakladığın şeyler ortaya çıkıyor. Binâen aleyh, içkinin sarhoşluğu senin cibiliyetini meydana koyuyor.

Nelerin varsa ortaya dökülüyor artık, her fenalığı yapabiliyorsun. Allah muhafaza etsin...

Bugün kanserin de en büyük sebeplerinden birisinin bu olduğunu söylüyorlar. Sigaranın da içkiden olduğunu unutmamak lâzım! Sigara da içkinin bir nev'idir. Aç karnına üç-beş tane sigara için; bakın haliniz ne oluyor?.. İçkiyi içen kafası dönüp nasıl kendinden geçiyorsa, aç karnına üç-beş tane sigara içtiğiniz vakitte bak ne hale geliyorsunuz?.. Demek ki sizi sarhoş ediyor. her şarhoş eden şey de haram olur.

Bugün içkinin aleyhinde olmakla beraber, sigaranın aleyhinde de çok sözler var. Bir tanesini söyleyeyim:

Geçen sene beni bir efendiyi ziyarete götürdüler. Bu efendi öksürürken, balgamında biraz kan bulunmuş. Zengin adam, evhamlanmış, buradaki doktorlara da itimad etmemiş, yanında bir doktor götürerekten Londra'ya kadar gitmiş.

Oradaki doktorlar demişler:

“—Biz karışamayız bu işe, bu felâket bir iş, bu götürür bu adamı!.. Ama ameliyat olmak mecburiyetinde...” demişler.

“—Gidersem gideyim... Bu ameliyatla kurtulmak mümkünse ne âlâ, değilse ne yapalım!” demiş.

Yapmışlar ameliyatını, kurtulmuş adam. Gelmiş evine, anlatıyor şimdi bize:

“Ben sigarayı çok içerdim. Doktor dedi ki:

‘—Bir tane bile içmeyeceksin!’

Dedim ki:

‘—Bir taneden ne olur?’

‘—Sigara içilen yere bile girmeyeceksin!’ dedi.

Sonra bana tecrübe yerlerini gösterdi. Sigara içirdikleri hayvanlara şırınga yapıyorlar, bir de sigara içmeyen hayvanlara şırınga yapıyorlar. Sigara içen, yuvarlanıp gidiyor. Sigara içmeyen, bayılsa mayılsa da yine diriliyor.

‘—İşte içtiğin sigaranın akıbeti bu!’ dedi.”

Şimdi bugünkü hadise: Birisi boğazından yiyemiyormuş, ama sigarayı da o kadar çok içiyormuş ki, boğaz deliği tıkanmış. Artık midesini delmişler, midesinden akıtıyorlar gıdayı...

Ben dedim ki: “—Zifir mi tıkamış?” Bizim doktor dedi ki:

“—Hayır hayır, kanser olmuş.” dedi. “Kanserin alâmeti budur; boğaz deliğini tıkar, yiyemez!” dedi.

Niçin?.. Sigara zifirleri orada ne hastalık yapıyorsa yapıyor işte...

Bizim sünnetimiz var ya, el-hamdü lillâh... Şimdi gâvur da başlamış sünnete... Çünkü o kabuk parçasının arasında saklanan kirler, kansere sebep oluyormuş. Gâvur bunu öğrenmiş şimdi, Peygamber’in sünneti olduğu için değil de, kanserden kurtulmak için sünnet oluyor.

Allah kusurlarımızı affetsin...

Onun için bize düşen, emr-i ilâhîyi, emr-i Rasûlallah'ı dinlemekten başka çaremiz yok! Aklımız o kadar bizim. Biz büyüklerin aklına, yoluna uymak mecburiyetindeyiz.

d. Emredilen Üç Şey

İbn-i Hibbân, Ebû Nuaym ve İbn-i Cerîr Ebû Hüreyre RA'dan rivayet etmişler.

Bakınız burada ne buyuruyor Cenâb-ı Peygamber... Orada dört dedi, burada da üç diyor:⁶

أَمْرُكُمْ بِثَلَاثٍ وَأَنْهَاكُمْ عَنْ ثَلَاثٍ أَمْرُكُمْ أَنْ
تَعْبُدُوا اللَّهَ وَلَا تُشْرِكُوا بِهِ شَيْئًا وَأَنْ
تَعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللَّهِ جَمِيعًا وَلَا تَفَرَّقُوا
وَتَسْمَعُوا وَتَطِيعُوا لِمَنْ وَّلَاهُ اللَّهُ أَمْرُكُمْ وَأَنْهَاكُمْ
عَنْ قِيلٍ وَقَالَ وَكَثْرَةَ السُّؤَالِ وَإِضَاعَةَ الْمَالِ

(حب . حل . وابن جرير عن ابى هريرة)

RE. 5/1 (Âmürüküm bi-selâsin, ve enhâküm an selâsin; âmürüküm en ta'budu'llàhe ve lâ tüşrikû bihî şey'â, ve en ta'tesimû bi-habli'llâhi cemîan ve lâ teferrekù, ve tesmeù ve tutîu li-men vellâhu'llàhu emreküm; ve enhâküm an kîlu kâl, Ve kesretü's-suâl, ve idâati'l-mâl.)

(*Âmürüküm bi-selâsin, ve enhâküm an selâs*)
“Üç şeyle emrederim, üç şeyden de sizi nehyederim:

1. (*Âmürüküm en ta'büda'llâh*) Birinci emrim ibadeti yalnız Allah'a yapacaksınız.” Allah'tan gayriye ibadet olmaz. Ne kadar büyük insan olursa olsun, ibadet yalnız Allah'adır.

Dün bir efendi geldi, Suud'da okumuş. İmtihan kâğıdını söyledi. İmtihan kâğıdındaki sorulardan birisi:

“—Bir adam mezarlıkta mezara karşı namaz kılrsa, ne olur?..” Bu demiş ki:

“—Mezara ibadet etmemek şartıyla, mezara karşı namaz kılınırsa caizdir.” demiş.

Numarasını kırmışlar. Ne demek lâzımmış?..

“—Mezara karşı namaz kılınmaz! İbadet ancak Allah'a olur, ölüye karşı ibadet olunmaz!” demesi gerekiyormuş.

Bu mezara karşı namaz kılmayı, ölüye karşı ibadet tasavvur ediyor. Halbuki ibadet yalnız Allah'adır. O şekilde namaz kılmak mekruh olur.

(*Ve lâ tüşrikû bihî şey'â*) “Allah'a hiçbir şeyi şirk koşmayın!” İki tane söyledi: Hem ibadet et, hem de şirk koşma!

⁶ Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.IX, s.28, no:8307; Heysemî, *Mecmaü'z-Zevâid*, c.V, s.391, no:9095; İbn-i Esir, *Üsdü'l-Gâbe*, c.I, s.835; Ömer ibn-i Mâlik el-Ensârî RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.I, s.100, no:449; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.I, s.43, no:41, 42.

Şirk koşmak büyük bir felâket. Şirk, küfür yâni. Allah'a şerik koşmak, Allah'ı bilmemekten ileri gelir. Allah'ı bilmek için okumak lâzım! Sıfât-ı zâtiyyesini, sıfât-ı sübûtiyyesini öğrenmek lâzım!

Şirkin envâi çok... Yağmur yağar, “Neden yağdı?” diye karışır. Bulut gelir, “Neden geldi?” diye karışır.

(*Ve lâ tüşrikû bihî şey'â*) “Hiçbir şeyi de ona şirk koşmayın!” Allah'a ibadet edin, fakat şirk de koşmayın! Müşriklerin yaptıkları gibi; o putun karşısına geçiyor, işte tapınıyor şöyle, böyle... Allah dururken, o ağaçtan veya taştan, demirden yapılmış heykelin karşısında tapınmaya ne lüzum var?.. Şirkin kendisi bu işte...

Bildiğimiz hikâyelerden en güzeli İbrâhim AS'ın vak'ası. O nasıl bütün putları kırdı, çekildi kenara... Baltayı da astı büyük putun boynuna... Geldiler baktılar, putları kırılmış; kızdılar.

“—Kim yaptı bunu?.. Yapsa yapsa İbrâhim yapmıştır.” dediler.

Yakaladılar İbrâhim AS'ı:

“—Sen mi yaptın bunu?..” dediler.

Yalanın yeri var. Dedi ki:

“—Balta kimin boynunda asılı ise, o yapmıştır. Bana niye soruyorsunuz?” dedi.

“—Canım putun canı mı var?..”

“—Cansıza ibadet olur mu?..” dedi. Onları iskat etmek için böyle söyledi.

“–Öyleyse bunu yakmaktan başka çare yok!” dediler.

Allah da kurtardı ama, bir şey yapamadılar. Bir anda beş bin kişi birden imana giriverdi.

Putun önüne yemek koyuyorlar, put yemek yer mi ya? Taştan, yahut şundan bundan yapılmış şeyler.

“–Siz böyle Allah’tan gayriye ibadet etmeyin! İbadetinizi yalnız Allah’a yapın!.. Gönlünüzde de Allah’tan gayri bir şey bulunmasın!”

Allah hepimizi affetsin, beşeriz... Meselâ, (*Allàhu ekber*) “En büyük sensin yâ Rabbi!” dedik, elleri bağladık, namaza durduk. Okuyoruz *Elham*’ı ama, aklımız şu işte, bu işte, şurada, burada... Ona hakim değiliz. Ondan mes’ul de değiliz. “Niçin bunları böyle yaptın?” diye Allah sormaz bize.

O kemâlin iktizası... Ne zaman kemâle ulaşırsak, o zaman içimizden bunlar gider. Zaten “*Allàhu ekber*” demeden evvel de, namazdan evvel de o dâimâ huzurda... Onun için gönlünde yalnız Allah var onun. “*Allàhu ekber*” deyip de namaza durduğu vakitte, yine Allah’tan başka bir şey yok onun gönlünde... O kemâlin iktizası.

Ama biz kemâle ulaşmayan insanların içinde, her çeşit şey dolaşır. Dolaşsın varsın, biz namazı kılarız, namazımız sağlamdır, tamamdır. Ama çok düşünceler oldu, şaşırдық; iki defa secde-i sehiv yaparız, tamam olur yine...

2. (Ve en ta'tesimû bi-habli'llâhi cemîâ) "Allah'ın kitabına sıkı yapışın!" Yapışıp da böyle koynumuza koyacak da, bağrımıza basacak değiliz. "Emirlerini sıkı tutunuz, emirlerine inkıyad ediniz! Emirlerini tatbik ediniz! (Ve lâ teteferrakû) Kitabullaha yapışın ama, ayrılmayın!"

Ayrılığın acısını hepiniz pekâlâ bilirsiniz. Ana evlattan ayrılırsa, baba evlattan ayrılırsa ne acı olur. Kardeş kardeşten ayrılınca ne acı oluyor. Ölüm hadiseleriyle, başka hadiselerle...

Vücut birbirinden ayrılırsa, ne kadar acı oluyor. Meselâ kolu kesilir, bacağı kesilir, şu olur, bu olur... Ne acı hadiselerdir.

Bunlar hep bugünkü ayrılığın acılarıdır. Allah bizim hepimize akıl fikir versin, dürüstlük versin...

Bugün herkes, "Birleşelim, müslüman alemi birleşsin de, bir kuvvet olalım!" diye çalışıyor. Olur mu dersin?.. Müslüman alemi bak, kırk tane müslüman devlet varmış; bir araya gelsek... Kırk kişi bir araya gelse, kırk kişiyi yenmek zor olur. Yenilmez kırk kişi... Kırkı büyük kuvvet olur.

Ama topla bakalım, gelsinler kırkı bir araya... Ne zaman olur?.. Ne zaman tam müslüman olursa, o zaman olur. Müslüman olmadıkça, olmaz. Öyle yalancı müslüman, dili müslüman, içi bozuk; olmaz o... Tam iman eder, Allah'a teslim olursan, o zaman kırkı bir araya gelir, dünya senin avucunda olur. Bugün Amerika'nın avucunda olan dünya, yarın da senin avucunda olur.

Ama bu kırk müslüman devletin bir araya gelmesi kolay bir şey de değil. Yahudi orada... Ondan o kadar mutazarrır oldukları halde, yine dördü bir araya gelemiyor. Allah kusurlarımızı affetsin...

Binâen aleyh, (*Ve en ta'tesımû bi-habli'llâh*) "Allah-u Teâlâ'nın kitabına yapışın sımsıkı; (*ve lâ teteferrakû bihî*) ama ayrılmayın!" Bunları ezberlemek lâzım!

Ayrılık hakkında, İmâm-ı Gazâlî çok güzel söylemiş. Bıçakla ekmeği keserken, elini de kesiverir. Bir acı oluyor orada... Bu acı neden geldi?.. Ordaki birlik bozuldu da, ondan geldi diyor. Orada birlik vardı, ayrıldı ikisi, acı ordan geldi. Bitiştikleri vakitte kaynıyor ikisi birbirine, o zaman acı da gidiyor ortadan.

Şimdi bak, Allah affetsin... Günahlar zehirdir. Kalaysız kaptan yemek yediğin vakitte zehirlenirsin, vücut gider elden. Şimdi biz de günahlarla öyle bir zehir alıyoruz ki, tedricî bir zehir, öldürmüyor bizi... Fakat bizi, — ne diyorlar onlara— kendi kendine giden bir robota benzetmiş, ruhsuz bir hale gelmişiz.

Allah muhafaza kolumuzda, elimizde, ayağımızda bir ağrı oluyor, tedavisi mümkün değil, kesilmesi lâzım! Eski zamanda çat çat keserlermiş. Şimdi bereket versin kolayı var. Morfini vuruyor oraya, hissi iptal ediyor; ondan sonra güzelce kesiyor, haberin de olmuyor. Bugün ameliyatlarda görülen bir şey. Neden?.. O morfin senin hissini iptal etti, hareketlerini durdurdu.

İşte bu zehirler de bizdeki hissi iptal ediyor, ondan sonra şuursuz bir hale geliyoruz. Robotlar gibi, kendi kendine hareket et dur. Allah kurtarsın, ne kadar zor şey...

Onun için, (*Ve lâ teteferrakù*) “Ayrılmayın!..” diyor.

“—Ayrılacağız işte, kaç tane ayrılık var bugün...” Ama ayrılığın acısı çok fenâ... Bu ayrılık olmasa, bu anarşistlik olmaz. Anarşistlik ayrılıktan doğuyor. Birisi, “Ben seni himaye ederim korkma!” diyor; öteki de istediği gibi yapacağını yapıyor.

3. (*Ve tesmeù ve tutîù li-men vellâhu'llâhu emraküm*) “Başınızda olan amirlerinize de itaat ediniz! Abd-i habeşî olsa dahi, gözleri de sakat olsa, başı da kel olsa; yine ona itaat edeceksiniz, onun sözünü dinleyeceksiniz.”

Anaya babaya itaatsizlik nasıl günah-ı kebâir ise, üstazına karşı itaatsizlik aynı kebâir, şeyhine karşı itaatsizlik aynı kebâir, devlete karşı itaatsizlik aynı kebâir... Kebâir [büyük günah] oluyor. Ama öteki kebâir mebâir bilmiyor ki! Korkusu yok, imanı yok...

Allah affetsin kusurlarımızı... Geçen derste de yine bir noktaya temas ettik, acı geliyor, çok acıdır. Nikâh diyoruz, evleniyoruz. Evlenirken iki kimsenin de dindar olması lâzım! İkisinin de bir dinin sahibi olması lâzım! Dinsiz olduktan sonra nikâh sahih olmaz. Kim kıyarsa kıysın... Nikâh kıyılmakla sahih olmaz, ancak din ile sahih olur.

Binâen aleyh Allah tanımayan, Peygamber tanımayan, ana baba tanımayan, devlet tanımayan kimselerle nikâh nasıl sahih olacak?..

e. Yasaklanan Üç Şey:

Üç şeyi de yasaklıyor:

وَأَنَّهَا كُمْ عَنْ قِيلٍ وَقَالَ وَكَثْرَةَ

السُّؤَالِ وَإِضَاعَةَ الْمَالِ

1. (*Ve enhâküm*) “Ben sizi men ederim, nehyederim, size yasak ederim...” Neden?.. (*An kîlin ve kâlin*) “Dedi kodudan, kahvelerde oturup sabahtan akşama kadar dedi kodu yapmaktan...”

O gazeteyi bırakır, berikini okur; onu bırakır, berikini okur, onu bırakır berikini okur... Dedi kodu bunlar. Bu gibi şeylerle ömürlerinizi boşa gidermeyiniz!

Niçin kîl ü kâlden men ediyor?.. Çünkü bizde bir ömür var, sayıyla verilmiş, ne kadarsa; bitince gider insan... Bunu Allah’a ibadetle geçirmek vazifemiz iken, böyle dedikodularla bunu çürütmek, yok etmek, mahvetmek elbette caiz olmadığından, Cenâb-ı Peygamberin ilk yasağı, dedi kodudan uzak olmaktır.

Dedi kodu dediğin, boş şeylerden ibaret.

2. (*Ve kesreti’s-süâl*) “Boş sorgulardan da uzak olun!”

“–Sana lüzumu var mı, bu sorduğun şeylerin?”

“–Yok...”

“–Niçin beni meşgul ediyorsun? Niçin kendi kafanı da meşgul ediyorsun?.. Lüzumlu bir meseleyse, sor! Lüzumu yoksa, boş sorularla uğraşma!”

Çok sorgu sormak da iyi değil. Bazı adam gelir, sorar da sorar...

Hakimin birisi gelmiş, “Bir sinekten ne kadar yağ çıkar?” diye sormuş; veyahut, “Bir susamdan ne kadar yağ çıkar?” diye sormuş.

“–Allah’tan korkmaz! Hazret-i Hasan’la, Hazret-i Hüseyin’in kanını akıttınız. Onu düşünmüyorsun da, bugün bir sineğin kanıyla uğraşıyorsun?” demişler.

3. (Ve idàati’l-mâl) Mal canın yongası derler. “Malı zayi etmek, o da yasak...”

Al sana, al sana, al sana!.. Dağıtalım paraları...

“–Nerede yiyecek bu adam paraları?”

“–Lüzumsuz yerlerde, günah yerlerde...”

“–Haram, yasak!”

Demek ki, sen harama yardımcı oluyorsun. O adama sen o parayı vermeseydin, o adam o haramı işleyemeyecekti. O haram yere gidemeyecekti. Ancak senin verdiğiğin o yardım sayesinde o günahları işliyor. Sen de ona yardımcı olduğun için, onun günahı ne kadarsa, sen de o kadar günaha giriyorsun.

Bugün Őimdi sefaya çok dűŐkűn olmuŐuz. Pazar olsun da, cumartesi olsun da, hemen arabalara binelim, gidelim! Arabanın masrafı var, benzin parası var... Benzin memleketimizden çıkmıyor, ta nerelerden geliyor da ancak öyle kullanıyoruz. Bu benzini boŐ yere niye harcıyorsun?..

“–E hava alacađız!..”

Nerede alacaksın havayı?.. Denizin kıyısında, gűnahların içerisinde... Bu akıl mı yāni?..

Allah cűmlemizi affetsin... Tevfikāt-ı samedāniyesine mazhar etsin... Sevdiđi va razı olduđu kulları arasına da kabul etsin...

f. Sűkűt İkrardan İleri Gelir

Taberānī ve Beyhakī Urs ibn-i Amīre el-Kindī RA’dan rivayet etmişler.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:⁷

أَمَرُوا النِّسَاءَ فِي أَنْفُسِهِنَّ فَإِنَّ الثَّيْبَ
تُعْرَبُ عَنْ نَفْسِهَا وَإِذْنُ الْبِكْرِ صَمْتُهَا

(طب . ق . عن عُرْسِ بْنِ عَمِيرَةَ)

RE. 5/2 (Āmirű’n-nisāe fī enfūsihinne, feinne’s-seyyib tu’ribű an nefsihā, ve’l-bikru ridāhā samtűhā.)

(Āmirű’n-nisāe fī enfūsihinne) “Kadınları evlenmelerinde söz sahibi edin! (Feinne’s-seyyib tu’ribű an nefsihā) Bu hususta dul kadın

arzusunu açıklar; (*ve'l-bikru ridâhâ samtühâ*) bekâr kızın rızası ise susmasıdır.”

Kadını evlendireceğimiz zaman, ona sorarız:

“—Kızım seni filân kes istiyor? Vereyim mi, razı mısın buna?” diye sormak babanın vazifesi. Yahut aracı olan kimse sorar.

Eğer sorduğumuz kadın dul ise, “Hayır istemiyorum!” der.

Yâhut, “Pekâlâ!” der. Dul bunu söyleyebilir.

Fakat kız bunu söyleyemez. Kız söyleyemediği için, sükûtu ikrar sayılır. Sesini çıkarmıyor mu, demek ki razı... (*Ve'l-bikru ridâhâ samtühâ*) “Sustu muydu, demek ki o buna razıdır.” O zaman veriverir, gider.

g. Ensârı Sevmek

Ahmed ibn-i Hanbel, Buhârî, Müslim ve Neseî Enes ibn-i Mâlik RA'dan rivayet etmişler.

⁷ Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.VII, s.123, no:13483; Ebû Nuaym, *Ma'rifetü's-Sahabe*, c.XVI, s.39, no:5005; İbn-i Esir, *Üsdü'l-Gâbe*, c.I, s.762; Mizzî, *Tehzîbü'l-Kemâl*, c.XIX, s.538, no: 3888; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimâşk*, c.XL, s.138; Urs ibn- i Amîre el-Kindî RA'dan.

Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.IV, s.192, no:17758; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XVII, s.108, no:264; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.V, s.475, no:1862; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.III, s.2, no:775; Tahâvî, *Müşkilü'l-Âsâr*, c.XII, s.448, no:5025; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.II, s.104, no:255; Adiy ibn-i Adiy el-Kindî RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XVI, s.309, no:44641; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.I, s.46, no:46.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:⁸

آيَةُ الْإِيمَانِ حُبُّ الْأَنْصَارِ وَآيَةُ

النِّفَاقِ بُغْضُ الْأَنْصَارِ

(حم.خ.م.ن. عن انس)

RE. 5/3 (*Âyetü'l-îmân hubbü'l-ensâr, Ve âyetü'n-nifâkı buğdu'l-ensâr.*)

(*Âyetü'l-îmân hubbü'l-ensâr*) “Ensarı, yâni Medine ehlini sevmek imanın alâmeti imiş. (*Ve âyetü'n-nifâkı buğdu'l-ensâr*) Münafıklığın alâmeti de ehl-i Medine’ye buğz etmekmiş.”

Ehl-i Medîne, müslümanların zayıf ve sıkıntıda olduğu bir zamanda Peygamber Efendimiz’i ve ashabını Medine’ye davet ettiler, onları barındırdılar, korudular. Güzel komşuluk ettiler.

Sadakatlerinin tam olması ve sevgilerindeki ihlâs dolayısıyla onları sevmek imana işaret oldu.

Buğzun tabii çeşitli sebepleri oluyor. Beğenmemezlik...

⁸ Buhârî, *Sahîh*, c.I, s.28, no:16; Müslim, *Sahîh*, c.I, s.219, no:109; Neseî, *Sünen*, c.XV, s.217, no:4933; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.III, s.134, no:12392; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.II, s.191, no:1510; Bezzâr, *Müsned*, c.II, s.282, no:6367; Begavî, *Şerhü's-Sünneh*, c.VII, s.152; Enes ibn-i Mâlik RA’dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XII, s.8, no:33714; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.I, s.51, no:57.

h. Münafığın Alâmetleri

Bir tane daha okuyayım, kâfî gelsin:

Ahmed ibn-i Hanbel, Buhârî, Müslim, Tirmizî ve Neseî, Ebû Hüreyre RA'dan; İbnün-Neccar da Abdullah ibn-i Mes'ud'dan rivayet etmişler. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:⁹

آيَةُ الْمُنَافِقِ ثَلَاثٌ إِذَا حَدَّثَ كَذَبَ وَإِذَا

وَعَدَ أَخْلَفَ وَإِذَا أُوْتِمِنَ خَانَ

(حم.خ.م.ت.ن. عن أبي هريرة؛ ابن النجار عن ابن مسعود)

RE. 5/4 (*Âyetü'l-münâfikı selâsün: İzâ haddese kezebe, ve izâ vaade ahlafe, ve ize'tümine hane.*)

(*Âyetü'l-münâfikı selâsün*) “Münâfığın alâmeti üçtür:

İnsan ne zaman münafıktır, ne zaman değildir? Kendi kendimizi bilmek için bir anahtar elimizde. “Münafıklığın alâmeti üç şeydir. Üç şeyle münafık belli olur:

⁹ Buhârî, *Sahîh*, c.I, s.21, no:33; Müslim, *Sahîh*, c.I, s.78, no:59; Tirmizî, *Sünen*, c.V, s.19, no:2631; Neseî, *Sünen*, c.VIII, s.116, no:5021; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.357, no:8670; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.XI, s.406, no:6533; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.IV, s.206, no:4803; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.VI, s.85, no:11240; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.VI, s.329, no:11127; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XIV, s.59; Bezzâr, *Müsned*, c.II, s.426, no:8315; İbn-i Ebi'd-Dünyâ, *Mekârimü'l-Ahlâk*, c.I, s.46, no:118; İbn-i Asâkir, *Mu'cem*, c.I, s.35, no:53; Begavî, *Şerhü's-Sünneh*, c.I, s.35; Ebû Nuaym, *Ahbâr-ı İsfahan*, c.IV, s.475, Ebû Hüreyre RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.I, s.167, no:842; *Keşfü'l-Hafâ*, c.I, s.19, no:22; *Câmiü'l-Ehâdis*, c.I, s.53, no:60.

1. (*İzâ haddese kezebe*) Konuşurken yalan söyler. Sözünde yalan varsa, münafıklıktan bir parça var onda.

2. (*Ve izâ vaade ahlafe*) Vaad ediyor, va'dinde durmuyorsa, oldu iki parça, münafıklığın iki kısmı.

3. (*Ve ize'tümine hâne*) Eğer kendisine bir şey emanet edilmişse, emanete hıyanet eder.”

Söz dahi olsa... Söz de emanettir. Adamın birisi sana bir söz söyler, “Sana söylüyorum ama, bunu başkasına söyleme!” der. Bunu sen başkasına söylediğin vakitte, hıyanet etmiş olursun. Olmadı.

Para emanet verilir. Söz de emanettir. “Başkasına söyleme,

sana söylüyorum!” dediği vakitte, onu söylememek lâzım!

Söylediği vakitte yalan söylüyorsa; bir... Va'dinde durmuyorsa, iki... Emânete hıyanet ediyorsa, üç... Üç oldu muydu, tam münafık... Birisi varsa bir münafık, ikisi varsa iki münafık, üçü varsa tam münafık... Allah muhafaza etsin...

Nifak ayrılık demek. İslâm'dan ayrılıyor, insanlıktan da ayrılıyor. Günahların birisi de bu işte...

Cenâb-ı Hak cümlemizi affetsin de, tevfiât-ı sâmedâniyesine mazhar etsin... Sevdiği ve razı olduğu kulları arasına bizleri de kabul etsin...

i. Nefse Hakim Olmak

Bunun bir şartı var... Bizde Őu nefis var ya, evvelâ o nefse hakim olmak... Dün yazdığım yazıda geçti, sizin cesedinizin sizin üzerinizde bir hakkı var... Bu hakkı vermezsek, mes'ulüz. Bunun hakkı, bunu yedireceğiz, besleyeceğiz.

Yalnız beslemek kâfî gelmiyor. Çünkü bütün hayvanat da besleniyor, gâvurlar da besleniyor, herkes besleniyor. Vücudun beslenmesi kâfî değil. Bu vücudu Allah bize niçin vermiş?.. Allah'ı tanısınlar, bilsinler diye vermiş. Allah'ı tanıyacak ilimden mahrum olarak yetişen vücuttan hayvanlarda da var, gâvurlarda da var; kıymeti yok!

Asıl vücudu yetiştirirken, onu Allah'ı tanıyacak bir vücut olarak yetiştirmek lâzım! Allah'ı tanıyan bir vücut olmadıktan sonra, o vücudun hiç kıymeti yok!..

Onun için Allah'ı tanımak da kâfî gelmiyor. Nefis var arkamızda, şeytan var arkamızda, şehvet var arkamızda... Üç tane üzerimizde düşman var: Nefis, şehvet, şeytan... Bir de dışarıdan var: Kâfir, münâfık... Müslümanı ezmek için, o da uğraşır.

Bir düşman da var evde; hanım, çoluk, çocuk... Bunlar da başa musallat... Bunların hepsinin ıslahı bize düşüyor. Biz hem vücudumuzu besleyeceğiz, hem de nefsimize hakim olacağız.

Halk tabiriyle, atı beslersin ama, gemi tutarken hayvanın azısına aldırılmazsın gemi...

Hayvan gemi azıya aldı mı, ne kadar çekersen çek, hiç para etmez. Onu orda saklar, hiç sana itaat etmez.

Nefis bizde duracak ama, bizi besleyecek. Biz ona bineceğiz, istediğimiz yere bizi götürsün diyerekten. Buğdayımızı değirmene götüreceğiz, at lâzım; götürsün. Beslemezsek ne bizi götürür, ne bizim buğdayları götürür değirmene...

Ama onu besleyip de, bizi üstünden düşürecek, buğdayları köprüden aşağı attıracaksa, o hayvanı ne yapalım biz şimdi?..

Onun için nefse hakimiyet şart... Nefse hakimiyet ancak Allah- u Teâlâ'nın emirlerine itaat ve yasaklarından ictinâb ile mümkün... Yasaklarından ictinab edemedikçe, emirlerine de imtisal edemedikçe, onların esiri oluruz. Arkasından şehvet de bizi kovalar, şeytan da kovalar... Allah esirgesin, Allah'ın sevmediği kulları arasına düşeriz.

Onun için, münafıklık alâmeti üç dedi. Konuşurken yalan konuşma, doğru söyle...

Eşkıyanın birisi kaçmış; birisi de kovalıyor arkasından, vuracak... Gelmiş birisinin evine:

“—Aman beni sakla yâhu, düşmanım geliyor, öldürecek beni!” “—Gir şu küpe!..” demiş.

Orada bir küp varmış, sokmuş herifi içine; o da girmiş.

Arkadan yetişmiş kâtil olacak herif:

“—Buraya bir adam geldi, nerede o adam?”

“–Küpün içinde!..” demiş.

“–Küpün içinde adam olur mu?” demiş, kızmış, bağırmış, çağırmış, gitmiş.

Ama doğruluğun neticesinde adam da kurtulmuş. Bir hikâyedir, anlatırlar.

Allah kusurlarımızı affetsin... Tevfîkât-ı samedâniyesine mazhar etsin... Doğruluktan dönme, doğruluktan şaşma!.. Okuduğumuz *Elham*'ın içerisinde,

إِهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ

(فاتحة : ٥)

(*Ihdina's-sırâta'l-müstakîm*) diye, beş vakitte kırk defa okuyoruz. Günde kırk defa Allah'tan sırat-ı müstakîmi, doğru yolu istiyoruz. Doğru yol nasıl olur?.. Doğru olursan, doğru yola gidersin. Sözünde de doğru olacaksın, özünde de doğru olacaksın. İçinde de doğru ol, dışında da doğru ol! Allah o doğruluktan ayırmasın...

Yalnız şu kadar var, *Elham*'ı iyi okumak lâzım: (*Ihdina's-sırâta'l-müstakîm*) “Senden doğru yolu istiyorum yâ Rabbi!..

صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ غَيْرِ

الْمَغْدُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ

(فاتحة : ٦)

(*Sırâta'llezîne en'amte aleyhim*) “Senin in'am, ihsân ettiğin peygamberlerin yok mu, onların yolu olsun... İstediğim yol, onların doğru yolu olsun, başka değil. (*Gayri'l-mağdûbi aleyhim vele'd-dâllîn*) Yehud ve Nasara'nın yolu değil yâ Rabbi!.. Yehud ve nasarânın yolunu istemem!” diyoruz.

Yoluna bak bakalım, sen hangi yoldan gidiyorsun?.. Kılığına bak bakalım hangi kılıktasın?.. Allah hepimizi affetsin...

Onun için günde kırk defa okuduğumuz, bu (*Ihdina's-sırâta'l- müstakîm*)'e riayet edip, sözü de doğru, özü de doğru, kendi de doğru olan ve Allah'ın sevdiği, razı olduğu kullarının arasına kabul olunan; zâkirîn, şâkirîn kullarının zümresine cümlemizi ilhak eylesin...

El-fâtihah!..

Mehmed Zâhid KOTKU

20. 07. 1975 - İskenderpaşa Camii

[Bütün Mehmed Zahid KOTKU/ Hadis Derslerine PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

SERVER
Kürsü